

Jaarverslag 2023 Onderzoeksprogramma 2024

Rekenkamer Gemeente Hengelo

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag van de rekenkamer Hengelo over het jaar 2023 en de plannen voor 2024. Het was eerste jaar dat de rekenkamer als opvolger van de Rekenkamercommissie volwaardig met twee nieuwe leden als Rekenkamer is gestart. De verbinding met de raad is door middel van de klankbordgroep (de werkgroep accountancy van de raad) een goede oplossing gebleken. Er is het afgelopen jaar in het overleg met de klankbord- raadsleden meermaals goede input geleverd voor de uitvoering van het rekenkamerwerk. Waarvoor onze hartelijke dank.

In het afgelopen jaar hebben we diverse onderzoeken besproken. In maart spraken wij tijdens de politieke markt over het onderzoek datagedreven sturing dat in december 2022 werd opgeleverd. Lokaal is het onderzoek naar de bomenverordening uitgevoerd. In de politieke markt van oktober is hierover met de raad gesproken. De conclusie uit het onderzoek was dat de deregulering weliswaar zorgt dat minder bomen onder de verordening vallen, maar dat desalniettemin de bomen in Hengelo niet zomaar gekapt worden. Wel werd nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het groencompensatiefonds. Ook hebben we u een rekenkamerbrief gestuurd naar aanleiding van het "doe mee"-onderzoek van de NVRK (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies). In dit onderzoek stond de ondersteuning van de raad centraal zoals die in de diverse gemeenten wordt aangeboden.

Met de andere Twentse rekenkamers werd de Quick Scan Verbonden partijen uitgevoerd, een onderzoek dat nu al zeven jaar de Twentse gemeenteraadsleden snel wegwijs maakt in de jaarverslagen en begrotingen van de verschillende verbonden partijen.

Voorts is regionaal een onderzoek uitgevoerd naar de handhaving van de milieuwetgeving door de OmgevingsDienst Twente (ODT). In oktober 2023 is het onderzoek afgesloten met een rapport. Het onderzoek zou oorspronkelijk in twee fasen plaatsvinden. Na de eerste fase van het onderzoek, uitgevoerd door onderzoeksbureau TwijnstraGudde, is geconstateerd dat de ODT organisatorisch nog zodanig in opbouw was, dat het geen zin had de beoogde tweede fase van het onderzoek, naar de outcome van de handhaving, uit te voeren. Gegevens daarover waren niet voorhanden en er werd ook niet op gestuurd. In januari van dit jaar werd over het onderzoek een regionale informatiebijeenkomst gehouden in Almelo.

Ongelukkigergewijs viel dit samen met een bijeenkomst over de SWB, zodat er uit Hengelo weinig raadsleden aanwezig konden zijn. De bijeenkomst en presentaties, ondermeer van de directeur van de ODT als reactie op het onderzoek, zijn echter terug te zien. Wij attenderen u hier graag op.

Na de afronding van dit onderzoek wordt ook regionaal gekeken welke onderwerpen mogelijk gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Vorig jaar schreven wij dat een onderzoek zou worden gestart naar het Armoedebeleid. Wij hebben ook gewerkt aan een startnotitie voor dit onderzoek. In het vierde kwartaal van 2023 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van het Armoede- en schuldenbeleid. De Rekenkamer heeft kennisgenomen van deze stukken en de behandeling daarvan in een politieke markt. Op basis daarvan is op dit moment een (aanvullend) onderzoek op dit terrein niet opportuun.

Dit betekende wel dat er een ander onderwerp voor onderzoek moest komen. Uit de in 2022 opgestelde shortlist aan onderwerpen en na overleg met de klankbordgroep werd het onderwerp "Wonen" gekozen. Het laatste deel van het jaar werd gebruikt om hiervoor een gedegen vooronderzoek uit te voeren, hetgeen heeft geresulteerd in de toezending van het onderzoeksvoorstel in december. Het onderzoek is inmiddels gestart. Op deze plaats willen we iedereen bedanken die aan de onderzoeken hebben meegewerkt door informatie aan te leveren of als gesprekspartner hun inbreng te geven.

Financieel bleef de rekenkamer in 2023 ruim binnen het budget. Het aantal beschikbare uren voor de onderzoeker werd in de loop van het jaar uitgebreid. Een belangrijk verschil was voorts dat voor de geplande onderzoeken geen externe onderzoekers hoefden worden ingeschakeld, waar wel rekening mee werd gehouden, en dat het regionale onderzoek na de eerste fase werd afgerond zonder vervolg in een tweede fase.

Voor 2024 staan u mooie onderzoeken te wachten. Het onderzoek naar het woonbeleid is inmiddels opgestart en we verwachten u hierover in het najaar te rapporteren. Verder wordt een onderzoek gestart naar de communicatie door de gemeente Hengelo. Regionaal krijgt u weer de Quick Scan verbonden partijen (met dit jaar extra aandacht voor de organisatie van de ODT) en een regionaal onderzoek naar de Twentse Samenwerking. In de shortlist staan nog enkel onderwerpen waarvoor we in de loop van 2024 een keuze voor een derde lokaal onderzoek gaan maken.

In 2024 zullen we ook een wervingsprocedure starten ter opvolging van mevrouw Diet Schartman, die de rekenkamer na twee termijnen in oktober zal verlaten.

Louis Rings

Voorzitter Rekenkamer Hengelo

ONDERZOEK IN 2023

Onderzoek Bomenverordening en Groencompensatiefonds

De Rekenkamer heeft met dit onderzoek inzicht gegeven in de werking en resultaten van de Bomenverordening 2018 en de daarmee verbonden bestemmingsreserve, het Groencompensatiefonds. De Rekenkamer doet de gemeenteraad de aanbeveling om het college te vragen een uitwerking van mogelijkheden te maken voor een bredere invulling van de besteding van middelen in het Groencompensatiefonds en daarover het gesprek aan te gaan. Ook beveelt de Rekenkamer aan om als raad na te denken of de Bomenverordening aan voldoende bomen bescherming geeft of dat moet worden nagedacht over het breder maatschappelijke vraagstuk natuur en groen in de stad.

De gemeenteraad heeft dit onderzoek op 15 november 2023 behandeld waarbij is besloten de door de Rekenkamer gedane conclusies en aanbevelingen over te nemen.

QuickScan Gemeenschappelijke Regelingen 2023

Voor het zevende jaar is een QuickScan Gemeenschappelijke Regelingen uitgevoerd door een samenwerking van een aantal Twentse Rekenkamer(commissie)s. De QuickScan voorziet de gemeenteraden van een jaarlijkse onafhankelijke, kritische blik op de jaarrekeningen en voorlopige begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen waarin gemeenten participeren.

Twents Rekenkameronderzoek Toezicht en Handhaving in de fysieke leefomgeving door Omgevingsdienst Twente

De rekenkamer(commissie)s van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Lossler, Oldenzaal en Tubbergen én de provinciale Rekenkamer Oost-Nederland hebben een gezamenlijk onderzoek uitgevoerd naar de 'toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving door de Omgevingsdienst Twente.' Het betreft een verkennend onderzoek waarmee de raden inzicht krijgen in de werkwijze van het ODT en het 'verkeer tussen de organisatie en de overheden voor wie taken worden uitgevoerd. Het rapport maakt duidelijk dat het ODT nog sterk in ontwikkeling is. Er zijn organisatorische zaken die de aandacht vragen. De beschikbare capaciteit (menskracht) speelt een belangrijke rol. Kwantitatief is een aantal zaken goed in beeld maar kwalitatief kan een aantal vragen op dit moment niet afdoende worden beantwoord (doelmatigheid versus doeltreffendheid, output versus outcome).

Het onderzoek is op 10 oktober 2023 aangeboden aan de gemeenteraden en is op 24 januari 2024 toegelicht in een regionale bijeenkomst.

De genoemde onderzoeken zijn te vinden via www.hengelo.nl/rekenkamer.

VERZOEKEN TOT ONDERZOEK

Het afgelopen jaar heeft de commissie geen verzoeken tot onderzoek ontvangen vanuit inwoners of de gemeenteraad.

FINANCIËN

Het budget van de Rekenkamercommissie bedroeg in het jaar 2023 €102.230. De commissie heeft voor € 87.604,69 aan kosten gemaakt.

Onderverdeling uitgaven

Onderzoekskosten	€ 64.802,69
Presentiegelden leden Rekenkamer	€ 22.132
Overige kosten	€ 670
	<u>€ 87.604,69</u>

De gemeenteraad heeft middels de begroting 2024-2027 besloten het budget van de Rekenkamer vast te stellen op € 107.090.

SAMENSTELLING REKENKAMER

Leden, inclusief rooster van aftreden

Louis Rings, voorzitter	12-01-2028
Diet Schartman	02-10-2024
Anne-Linde Oldenhof	09-07-2025*
Ayfer Koç	08-03-2029*
Fabian Klaster	08-03-2029*
Mirjan Oude Vrielink	Onderzoekster
Coen Hartendorp	Secretaris

* mogelijk herbenoembaar

ONDERZOEK IN 2024

Woonbeleid

Dit onderzoek is gestart in januari 2024. Het betreft een onderzoek naar het gevoerde woonbeleid in Hengelo. De focus ligt daarbij op de periode vanaf 2020, waarin met een horizon naar 2040 doelstellingen en ambities voor de korte en lange termijn zijn geformuleerd. Het doel van het onderzoek is om de leden van de gemeenteraad te ondersteunen in hun controlerende rol bij het uitvoeren van de vigerende woonvisie en in de kaderstellende rol bij de nieuw op te stellen woonvisie/ volkshuisvestelijk programma. De Rekenkamer wil het onderzoek in het vierde kwartaal van 2024 af ronden en aan de gemeenteraad aanbieden.

Communicatie door de gemeente Hengelo

Dit reguliere onderzoek gaat in op de kwaliteit en het bereik van de communicatie van de gemeente Hengelo met haar inwoners. Het voornemen is om dit onderzoek rond de zomer 2024 uit te besteden aan een onderzoeksbureau.

Inhuur

Dit betreft een kort onderzoek naar de wijze waarop de gemeente Hengelo stuurt op de inhuur van externen. Dit onderzoek wordt door de onderzoekster van de Rekenkamer Hengelo uitgevoerd.

Shortlist

De Rekenkamer heeft een aantal onderwerpen op de shortlist voor onderzoek staan. Of het mogelijk is deze onderzoeken in 2024 te starten is afhankelijk van de eigen capaciteit of de mogelijkheid tot uitbesteding van het onderzoek. Mochten er wezenlijke aanwijzingen zijn dat op een ander gebied onderzoek benodigd is dan kunnen we dat inpassen.

Een aantal thema's op de shortlist:

- Behandeling van zienswijzen
- Meldingen openbare ruimte
- Baseline digitale veiligheid
- Nieuwe digitale ontwikkelingen als AI en ChatGPT
- Complexe casussen in het sociaal domein
- Zorgfraude
- Eenzaamheid
- Wet Open Overheid

REGIONALE SAMENWERKING

De Rekenkamer zet de regionale samenwerking in 2024 voort. Eind eerste kwartaal wordt, onder het secretariaat van de Rekenkamer Almelo, een nieuw regionaal onderzoek gestart naar de Twentse Samenwerking. De verwachting is dat dit onderzoek in het derde kwartaal van 2024 wordt aangekondigd.

In 2024 wordt regionaal wederom een QuickScan uitgevoerd naar de jaarstukken van Gemeenschappelijke Regelingen. Dit onderzoek gaat lopen in de maanden april/mei. In de QuickScan worden de bevindingen uit het regionale onderzoek naar de Omgevingsdienst Twente betrokken bij de beoordeling van de jaarstukken van het Omgevingsdienst Twente.

CONTACT

Wilt u contact opnemen met de Rekenkamer? Heeft u een vraag over een uitgevoerd onderzoek? Of wilt u een suggestie voor onderzoek doen?

Dan kunt u een e-mail sturen naar de secretaris, via raadsgriffie@hengelo.nl. U kunt ook bellen naar 14-074.

Ook is meer informatie over de Rekenkamer Hengelo te vinden via www.hengelo.nl/rekenkamer.